

Efter paus är det 1827. **LUDWIG VAN BEETHOVEN** har just lagt sina sista pianosonater, Missa Solemnis och Symfoni nr 9, bakom sig. Döv och isolerad, med krångliga förläggare och bedrövlig ekonomi skriver han fyra månader före sin död sina sista stråkkvartetter, obegripligt levande och löftesrika.

Stråkkvartett nr 16 inleds ljvt och sprött med ett lätt *Allegretto*, åtföljt av ett flyktigt, stundom svängigt och scherzoartat *Vivace*. Tredje satsen är en variationssats över ett stämningsfullt och vackert tema i långsam 6/8-takt.

Finalsatsen har rubriken „Der schwer gefaßte Entschluß“ (Det svåra beslutet), och under de inledande, tunga Grave-ackorden står „Muß es sein?“ (Måste det vara?). Vid nästa motiv kommer svaret „Es muß sein!“ (Det måste vara!) Djupsinniga teorier har presenterats kring dessa noteringar, som att de skulle handla om de stora livsfrågorna, men de kan lika gärna vara retsamma kommentarer kring en ouppklarad pengafråga. Oavsett vad; i detta verk finns dramatik och dissonanser, allvar och upptåg, och alldeles på slutet får vi ett kort, hemlighetsfullt pizzicatoleende – kanske!

Verkkommentarer:
Gerd Román Hall

Brittiska **MARMEN QUARTET** bildades på Royal College of Music i London 2013. Genombrottet kom 2019 då de vann de internationella tävlingarna för stråkkvartetter i både Bordeaux i Frankrike och Banff i Kanada. De har snabbt positionerat sig på den internationella kammarmusikaren med regelbundna turnéer världen runt och med en repertoar som sträcker sig från Haydn och Beethoven till nutida beställningsverk. Marmen Quartet är uppkallad efter sin svenske primarie Johannes Marmén.

marmenquartet.com

Kammarorkestern **MUSICA VITAE** ("livets musik") har varit verksam sedan 1980 och är en av Sveriges ledande stråkorkestrar. Kärnan är västerländsk konstmusik, från barock, romantik, modernism till den allra senast komponerade, men orkestern arbetar lika gärna över genregränserna och i nyskapande konstellationer. Jazz, musik för barn och populärmusik återkommer i många av orkesterns projekt. Sedan starten har Musica Vitae uruppfört omkring 250 nya verk, av vilka flera skrivits av kompositionsstudenter vid musikhögskolorna i projektet "Framtidens tonsättare" som inleddes 1996.

Musica Vitae samarbetar med svenska och internationella solister, ensembler och dirigenter. Under två säsonger med start 26/27 har cellisten Amalie Stalheim och violinisten Johannes Marmén utsetts till Artists in Residence.

Musica Vitae har sin bas på Nygatan 6 i Växjö och är en del av Musik i Syd, den regionala musikinstitutionen i Skåne och Kronoberg. Orkestern framträder i hela Sverige och har turnerat i Europa, USA, Kina och Japan.

musicavitae.com

MUSIK I SYD
SKÅNE • KRONBERG

MUSICA
VITAE

MARS 2026

PROGRAM

Musica Vitae
Marmen Quartet
ledare Johannes Marmén

musicavitae.com

TURNÉ

20/3 kl. 19.00
Nygatan 6,
Växjö

21/3 kl. 15.00
Helsingborgs
Konserthus

22/3 kl. 16.00
Kulturhuset Najaden,
Halmstad
Konserterna spelas in av
Sveriges Radio P2

MUSICA VITAE

Violin 1

Vera Panitch, konsertmästare

Agata Cajler

Vladimir Iourtchik

Björn Kleiman

Violin 2

Mårten Sundén, stämledare

Erika Sävström Engman,
alt. stämledare

Matthijs van Gestel

Henrik Gårsjö

Viola

Pär Lindqvist, alt. stämledare

Anna Widlund

Dasha Auer

Cello

Daniel Tengberg, solocellist

Jack Bailey, alt. stämledare

Kontrabas

Joel Larsson, stämledare

MARMEN QUARTET

Johannes Marmén *violin*

Laia Valentin Braun *violin*

Bryony Gibson-Cornish *viola*

Sinéad O'Halloran *cello*

Joseph Haydn (1732–1809)

Stråkkvartett nr 63 Bb-dur op 76 nr 4

Hob III:78 "Soluppgången"

I. Allegro con spirito

II. Adagio

III. Menuetto: Allegro

IV. Finale: Allegro, ma non troppo

Marmen Quartet

22 min

Wolfgang Amadeus Mozart (1756–1791)

Stråkkvartett nr 19 C-dur K 465

"Dissonanskvartetten"

arr. för stråkorkester av Marmen Quartet

I. Adagio

II. Andante cantabile

III. Menuetto och Trio. Allegro

IV. Allegro molto

31 min

PAUS

Ludwig van Beethoven (1770–1827)

Stråkkvartett nr 16 F-dur op 135

arr. för stråkorkester av Marmen Quartet

I. Allegretto

II. Vivace

II. Lento assai, cantante e tranquillo

IV. Grave ma non troppo tratto – Allegro

25 min

Stråkkvartettens historia kan man säga började med att en baron Fürnberg bad den 18-åriga Joseph Haydn att "komponera något" som kunde framföras av "fyra vänner". Haydn tog sig an uppgiften och det blev den första av hans närmare sjuttio (!) stråkkvartetter, en form som han under hela sitt liv utvecklade och som alla stora tonsättare efter honom har följt. Mozart och Beethoven är två, båda med mer eller mindre personliga kopplingar till Haydn:

Mellan honom och Mozart fanns en stark vänskap, de beundrade varandras musik och under 1780-talet då Mozart under en period bodde i Wien träffades de regelbundet och spelade stråkkvartett ihop. Mozart tillägnade Haydn sex av sina egna kvartetter.

Haydn och Beethoven hade en formell lärare/elev-relation i början av 1790-talet då Beethoven som 20-åring flyttat till Wien, men deras temperament passade inte så bra ihop, relationen blev spänd och fördjupades inte. Respekten för varandras arbete behöll de ändå.

Vad Mozart och Beethoven beträffar var Mozart en viktig förebild för Beethoven som noga studerade hans kompositioner och till och med skrev variationer över dem. I tonåren hade han rest till Wien för att ta lektioner för Mozart, men det är inte helt fastställt om det blev något möte.

Inledningsvis spelar Marmen Quartet en av **JOSEPH HAYDN**s så kallade

Erdödykvartetter, skrivna omkring 1797 för en greve von Erdödy. Smeknamnet "Soluppgången" kommer från inledningen av den första satsen, *Allegro con spirito*, då melodin hos förstaviolinerna sakta rullar upp över de övriga stämmornas mjuka ackord, som solen när den sakta går upp över horisonten. Sats 2 är ett hymnliknande, lågmält och stämningsfullt *Adagio cantabile*. *Menuetten* som följer är svängig och dansant, med en rustik, lite lantlig trio-del, och verket avslutas *Allegro* med vad som till en början liknar en charmig folkvisa, som Haydn fyndigt utforskar i ett antal variationer.

"Dissonanskvartetten" är den sjätte av de sex så kallade Haydn-kvartetterna som **WOLFGANG AMADEUS MOZART** skrev 1782 – 85, tillägnade sin mentor och vän. De var, enligt honom själv, "frukten av långa och mödosamma studier". "Pappa Haydn" tog emot gåvan med den allra största respekt och uppriktiga vördnad.

Kvartetten börjar med för den tiden konstiga tonartsfrämmande förhållningar. Mozart själv gav ingen förklaring, men Haydn tyckte att "om han skrivit så, måste han ha menat att det skulle vara så!" I den långsamma andrasatsen förs stundom en intim dialog mellan violin och cello, måhända med en känsla av någon liten oro i botten. *Menuetten* är allt annat än en yttlig hovdans, och i triodelen som går i moll anas drama! Finalsatsen är ett kvickt, lätt, omtumlande och varierat *Allegro molto*.